

OieLeku

Lurrean ezarrita harri multzo handiak osatzen dituzte Burdin Aroko hiletamumentuak, hauek ditugu Cromlechak. Oiartzungo Herrian kokaturik dagoen Aiako Harria Parke Natural zoragarria, Euskal Herriko cromlech gehien dituen gunea da. Naturaz eta historiaz, urratsez urrats eta lasai-lasai ibiltzeko abagunea dugu Ipar OieLekuko cromlecha, bereziki ongi kontserbatuta dagoena eta guztienean ederrena dena.

Para acceder a esta ruta tomaremos la carretera GI-3631, que une Oiartzun con Artikutza. Una opción es dejar el coche en Kauso, donde también hay dos cromlechs. A lo largo de 4 kilómetros, en una hora y cuarto, caminaremos entre pinos, abetos y hayas hasta llegar a OieLeku Sur, con su área de descanso, y el cromlech de OieLeku Norte. Más corto (1,5 km.) es el camino desde otro punto de la carretera, Munerre, tomando la pista que atraviesa un silencioso bosque de hayas trasmochas.

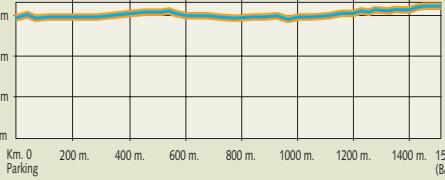
Aipatu ibilbide honetara iristeko, Oiartzun herria eta Artikutza lotzen duen GI-3631 errepidea hartu behar dugu. Aukeretako bat autoa Kauson uztarearena da, hemen ere, bi cromlech ederrekin topo egin dezakegulako. Bidean barrena abiatuz gero, 4 kilómetrotan zehar, pinu, izei eta pago artean ibiliko gara ordu eta erdiz. Inguru honetatik Hego OieLeku lehenengo, berantidagoen atseden-guneaz gozatu eta jarrak Ipar OieLekuko cromlechera iritsiko gara. Munerretik, errepidearen beste gune batetik, pago motzez jositako baso isila zeharkatzen duen pista ezagutuko dugu; bide hau laburragoa izanik (1,5 km.).

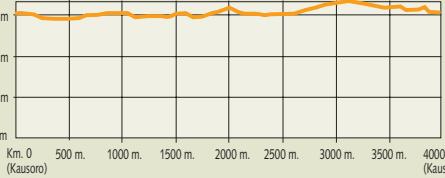
fitxa teknikoa / ficha técnica

IBILBIDEAREN PROFILAK / PERFILES DE LOS RECORRIDOS

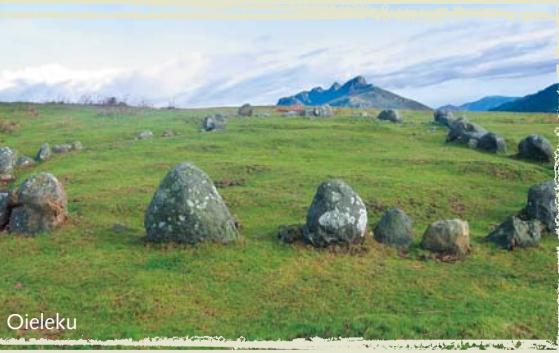
1. IBILBIDEA (joateko bakarrak) / RUTA 1 (sólo ida)

2. IBILBIDEA / RUTA 2

IBILBIDEA RUTA	LUZERA RECORRIDO	IRAUPENA DURACIÓN	maDA DESNIVEL	zAIITASUNA DIFÍCULTAD
1	3 km.	45'	54 m.	erraza / fÁCIL
2	4 km.	1H 15'	60 m.	erraza / fÁCIL

oieLekuko cromLecha

Oiartzungo udalerriko 57 monumento megalítico liluragariak aztertu ondoren, guztienean ederrena Ipar OieLekuko cromlecha da ikusgarriena gure iritzitan. 10 metro diametroko zirkulu osatzen dute biribilean ezarritako harri hauek, ingurune berdean eta Aiako Harriaren gailurra atzean dutelarik. Ibilbide honetan, beste 5 cromlech aurkituko ditugu eta guztiei begira, gure arbasoek kokaleku hori zergatik aukeratu ote zuten galdetuko diogu geure buruari. Erantzuna jakinda, ziurrenik, beste era batera ikusiko genuke paisaia.

2 atsedenLekua

Lasai meriendatzeko edota besterik gabe, atseden hartzeko Hego OieLekuko cromlecharen ondoan oso egokia den eremu lasai bat aurkituko dugu. Pago artean murgildurik dagoen OieLekuko atsedenlekuan, piknikak egiteko egurrezko mahai eta aulkia egoteaz aparte, iturri bat eta azalpen-panelak ere aurkitu ditzakegu. Haatik, borda txiki bat ere topatuko dugu.

áREA RECREATIVA

Junto al cromlech de OieLeku Sur, existe un espacio tranquilo muy adecuado para merendar o, simplemente, descansar. El Área Recreativa de OieLeku, ubicada en el hayedo, dispone de mesas y bancos de madera para pic-nics, una fuente, paneles explicativos y una pequeña borda.

pago motzak

Pagadiak kondairaz jositako baso itxiak dira. Bestalde, beraien alderdi praktikoa ere badutela esan dezakegu. Adibidez, pagoen egura oso prezziata zen egur-ikatza egiteko. Oso mantzo hazten diren zuhaitz hauetatik egur gehiago lortu ahal izateko, inausketa-sistema bitxi bat asmatu zen. Aipatu sistema honen emaitza argienak, OieLeku dauden zutargi itxurako "pago motzak" dira.

hayas trasmochas

Las hayedos son espesos bosques cargados de leyendas. Pero también con una vertiente práctica. La madera de las hayas era muy apreciada para obtener carbón vegetal. Con el fin de aumentar la cantidad de madera producida por estos árboles de lento crecimiento, se desarrolló un peculiar sistema de podas. El resultado, que aún podemos apreciar en OieLeku, son las 'hayas trasmochas', con forma de candelabro.

1

CROMLeCH de oieLeku

De los 57 monumentos megalíticos estudiados en el término municipal de Oiartzun, acaso el más espectacular sea el cromlech de OieLeku Norte, círculo de piedras de hasta 10 metros de diámetro situado en un entorno verde, con la cresta de Aiako Harria en el horizonte. En esta ruta podremos compararlo con otros cinco cromlechs distintos. Descubrirlos es preguntarse por los motivos que empujaron a nuestros antepasados a decidir sus ubicaciones y, seguramente, mirar el paisaje con otros ojos.

En Oiartzun se pretende recuperar un oficio ya extinguido, el de carbonero. Siguiendo un sistema tradicional, el carbonero formaba una gran pira de troncos de haya o 'txondorra'. Cubría ésta de "tepés" de hierba, antes de colocar brasas en el corazón de la pira. Despues debía controlar durante semanas que la combustión interna de la 'txondorra' mantuviese el punto justo para que la madera se transformase en carbón vegetal sin quemarse.

BASO BIZIDUNA

Urtero, udan haseran, Oiartzungo paisaia aldatu egiten da, Loriartzun jaien ospatzen den Ingurumen Instalazioen lehiaketaren baitan, sortzen diren behinero erakusketa liluragarriei esker. Oiartzungo gune zoragarriren jantzi eta bestelako interpretazioa ematen zaie. Adibidez, "Lerroak" deituriko proiektuak lerro zuriz bete zuen OieLekuko magala, larre berdeetan bide bihuriak marraztuz. Urtez urte, proposamen berriak egindo dira "baso bizia" suspertzeko.

BOSQUE ANIMADO

Al principio de cada verano, los paisajes de Oiartzun se transforman con sorprendentes intervenciones de carácter efímero. El Concurso de Instalaciones Medioambientales convocado por Loriartzun busca llamar la atención hacia los entornos emblemáticos de Oiartzun, reinterpretándolos respetuosamente desde la mirada del arte. Como el proyecto "Líneas", que cubrió la ladera de OieLeku de líneas blancas que dibujaban sinuosos caminos sobre el verde. Nuevas propuestas volverán a dinamizar anualmente este 'bosque animado'.

Euskal Herriko Bihotz Berdea

OIARTZUNGO UDALA
www.oiztun.org

TURISMO GIPUZKOA

TURISMO BALIABIDEAK RECURSOS TURÍSTICOS

TURISMO BULEGOAK OFICINAS DE TURISMO

Oarsoaldea Eskualdeko Turismo Bulegoa
Oficina Comarcal de Turismo de Oarsoaldea
Biblioteca Manuel Lekuona liburutegia.
Donibane, 11. 20180 Oiartzun
Tel: 943 494 521 • Fax: 943 494 614
turismo@oarsoaldea.net
www.oarsoaldea-turismo.net

aisialdia OCIO

Jaizkibel aisiadliko itsasketako eskola
Escuela de Navegación de Recreo Jaizkibel
Txangoak itsasontziz / Paseos en barco
Astigarraga bidea, 2. Mamut eraikina, 4-13
20180 Oiartzun
Tel. • Fax: 943 494 739
iparhaiza@euskalnet.net
www.nautica-jaizkibel.com

Tren Berdea Tren Verde
Ibilbide turistikoak Oiartzunen barrena
Recorridos turísticos por Oiartzun
Tel: 943 26 11 08 / 696 14 97 33

Gidaide
Zerbitzu Turistikoak eta Kulturalak
Servicios Turísticos y Culturales
Astigarraga bidea, 2. (Mamut)
Oarsoaldea Enpresa Zentroa, S.A.
20180 Oiartzun
Tel.: 943 261 108 / 696 149 733
gidaide@terra.es
www.gidaide.com

Elorsoro termak Termas Elorsoro
Polideportivo Elorsoro Kirolegia
Elorrondo kafea, 24
20180 Oiartzun
Tel.: 943 492 552 • Fax: 943 490 561

jaiak fiestas

Inauteriak / Carnavales
Inauterietako larunbatean, "Intxixuen iritsiera" ospatu ohi dute (euskar mitologikoak personaiak).
Sábado de carnaval se celebra "la llegada de los Intxixu", personaje de la mitología vasca

Sagardo Eguna
maiatz / mayo

Loriartzun
ekaineko 1. asteburua
1º fin de semana de junio

Artikutza
erromeria. Abuztua
Romería. Agosto

Xaniestebanak
Herriko Jaiak. Abuztua
Fiestas Patronales. Agosto

Abere Azoka / Feria de Ganado
Abuztua / Agosto.

LORIARTZUN

OIARTZUN

jatetxeak restaurantes

KANPINAK CAMPINGS

Camping Oliden
N-1 errepeidea, 470. km.
20180 Oiartzun
Tel: 943 490 728 • Faxa: 943 490 728

NEKAZALTURISMOAK AGROTURISMOS

Arkale Zahar
Arkale bidea, 21 (Gurutze auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 943 490 065

Erretegi Haundi
Erretegi bidea, 2 (Iturrioz auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 645 710 525
erretegi@euskalnet.net

Peluaga
Arkale bidea, 31 (Gurutze auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 943 492 509
peluaga@ole.com • www.peluaga.com

LANDA ETXEAK casas RURALES

Arri Gain
Sarobe Erreka bidea, 13 (Iturrioz auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 943 491 104
albisteji@hotmail.com

Aroxkene
Oianleku bidea, 7 (Karrika auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 943 494 692 / 652 762 815
aroxkene@yahoo.es • www.aroxkene.es.vg

Iragorri landetxea
Camino Sorondo, 2 (Karrika auzoa)
20180 Oiartzun
Tel. 943 492 638 / 652 735 956

Aitzarri landetxea
Errotaurre Etxaidea, 11 (Karrika auzoa)
Tel. 669 749 839

ATERPETXEAK aLBERGUES

Arritxulo
Aritzulegi bidea
20180 Oiartzun
Tel: 943 580 010
info@arritxulo.com • www.arritxulo.com

HOTELAK hoteles

Gurutze Berri
Bizardi plaza, 7 (Gurutze auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 943 490 625
Faxa: 943 493 723
gurutzeberri@gurutzeberri.com
www.gurutzeberri.com

Lintzirin
N-1 errepeidea, 469. km.
20180 Oiartzun
Tel: 943 492 000 • Faxa: 943 492 504
lintziri@adegi.es • www.hotelintzirin.com

Usategieta
Maldaburu bidea, 15 (Gurutze auzoa)
20180 Oiartzun
Tel: 943 260 530 • Faxa: 943 260 675
reservas@hotelusategieta.com
www.hotelusategieta.com

Zuberoa
Bekosoro Plaza, 1. Iturrioz. 20180
Oiartzun. Tel: 943 491 228 / 943 492 679.
www.zuberoa.com

INTERESGUNEAK PUNTOS DE INTERÉS

1 HERRIAREN ERDIALDEA CASCO URBANO

Oiartzungo erdiguneak XVI. eta XVII. mendetakoaindako monumentu biltzen du; bereziki aipatu behar da haien arkitekturaren soiltasuna.

El casco urbano de Oiartzun cuenta con varios monumentos de los siglos XVI y XVII que destacan por la sobriedad de su arquitectura.

- (A) Lartauño San Esteban parroki eliza / Iglesia Parroquial de San Esteban de Lartau
- (B) San Joan Bataiatzailearen Basilika / Basílica de San Juan Bautista
- (C) Udaletxea / Ayuntamiento
- (D) Errebote frontoia / Frontón de rebote
- (E) Ibargain parkea / Parque Ibargain
- (F) Etxabenea parkea / Parque Etxabenea
- (G) Aita Mendiburu parkea / Parque de Aita Mendiburu
- (H) Zimintzu zaharreko parkea / Parque del antiguo cementerio

2 ARDITURRIKO BIDEGORRIA BIDEGORRI DE ARDITURRI

Oinekoontzako eta txirrindularientzako Bidegorriak Oiartzun osoa zeharkatzen du Aiako Harria Parke Naturalen aurkitzen diren Arditurriko antzinako meatokietaraino iritsi arte. Bide horrek natura eta 2.000 urteko historia bateratzen ditu.

Un Bidegorri para peatones y ciclistas que cruza todo el municipio de Oiartzun hasta llegar a las antiguas minas de Arditurri en el Parque Natural Aiako Harria, en un camino que aúna naturaleza y 2.000 años de historia.

NO LA IRITSI

AUTOBUSEZ
Donostiatik: Ibilbidean hainbat geldialdi eginda. Gipuzkoa Plazatik irteera 20 minuturo.

TRENEN: geldialdia Oiartzunen (Euskotren)

ERREPIDEZ

A-8: 13. irteera

N-1

cómo Llegar

EN AUTOBÚS:

Desde Donostia-San Sebastián: Con distintas paradas en el recorrido. Salidas cada 20 min. desde la Plaza Gipuzkoa

EN TREN: Parada en Oiartzun (Euskotren)

POR CARRETERA:

A-8: salida nº 13

N-1

4 aiako HARRIA

Arditurriko meatokietatik haratago, Aiako Harria Parke Naturala topa dezakegu. Hantxe dago Euskal Herriko granito multzo bakarra, Oiartzungo haran osoa bere azpian duen 800 metroko harritzarra.

Más allá de las minas de Arditurri encontramos el Parque Natural de Aiako Harria, donde se alza el único conjunto granítico de Euskal Herria, una mole de 800 metros que domina todo el valle de Oiartzun.

5 oieLeku

Oiartzungo lurretan historiaurretek bizi izan da jendea eta Oiartzungo mendikatean sakabanatuta dauden 57 monumentu megalítikoak horren erakusgarri dira. Horien artean bereziki aipatu beharrekoak dira Oielekuko cromlech-ak, egoera onean dauden hilietarekin lotura duten harri handien zirkuluak.

Los terrenos de Oiartzun han estado habitados desde la prehistoria y así lo demuestran los 57 monumentos megalíticos que se diseminan por las cordilleras oiztzuarras. Entre ellos destaca los cromlech de Oieleku, círculos de grandes piedras con sentido funerario que se conservan en buen estado.